

f fehéren feketén

október 2023

Gyémántmise

Pappá szentelésének 60. évfordulóját ünnepelte dr. Leszkovszky György Pál Mária O.P. atya 2023. július 8-án a debreceni Szent László Domonkos-templomban 11 órakor bemutatott szentmise keretében, melyen nagyszámú résztvevő jelent meg.

Az ünnepi szentmise megkezdése előtt fr. Tokodi László O.P. debreceni házfőnök a következő szavakat intézte a jubilánshoz: „Igazából tegnap volt egy nagy évforduló, ugyanis tegnap volt papszentelésed 60. évfordulója. Ma viszont a primicia szentmisédnek van a hatvanadik évfordulója. És eltelt ez a hatvan év, de azért úgy gondolom, hogy még mindig érvényesek azok a szavak, amelyeket Sík Sándor írt a Primicia című versében: »Megérintettem a csodát. / Eljött a perc, a boldog: / A csengő felsikoltott, / Mellig bókoltak a fejek, / És a csillogó paténa felett / A Kenyér-Isten megmutatkozott.« És ezután a költő egyfajta elragadtatásról ír, amelyből a végén így ocsúdik föl: »Suttogó hangot hallok hirtelen: / »Folytatni kellene a szentmisét!«»

Ha jól számolom, kedves Pál atya, a nagypéntekeket levonva, 21840-szer érintetted meg a csodát. Persze biztos, hogy voltak olyan napok, amikor naponta többször is. Az eucharisztia felfoghatatlan, végtelen és valóban csoda. De Pál atya, te is egy csoda vagy, mert Isten benned is véghezviszi a csodát, és ez a sok-sok szentmiseáldozat, amelyet alkalmad volt bemutatni, ez a te életedet változtatta meg napról napra. Néhány éve én is tanúja vagyok annak, hogy Isten hogyan formál és szentel meg egyre inkább. Így kérek fel erre az újabb érintésre, hogy most is megérintsd a csodát, és mutasd be a szentmiseáldozatot.”

A szentmise záróáldása előtt Tokodi László O.P. atya köszöntötte gyémántmisést: „Igazából már megkaptad az ajándékodat, kedves Pál atya. Én a domonkos testvérek nevében érted mutattam be a szentmisét. Ennél nagyobbat úgy sem tudunk adni, hiszen az eucharisztia maga Jézus Krisztus. Nincs nagyobb ajándék nála. Igazából nem tőlünk kapod Őt, hanem a mennyei Atyától a te és mindannyiunk számára.

De egy nagyon szerény kis ajándékot azért adok: Sarah bíborosnak a Mindörökké – elmélkedések a papságról című könyvét.

PÁL ATYA 60

Tisztelettel és szeretettel hívunk és várunk
P. Leszkovszky Gy. Pál. O.P. pappá szentelése
60. évfordulójának ünnepsére
a Szent László Templomba!
(Debrecen, Füredi út 6.)

A hálaadó szentmisét július 8-án,
szombaton 11 órakor mutatjuk be.
Szeretettel várunk a szentmisét
követő agapéra!

Tudom, hogy nincs már nagy szükséged sok könyvre, de igazából ez egy kis célzás akar lenni arra, hogy mi lenne, ha te is írnál egy könyvet, a papságról, a szerzetességről, összefoglalva azt, amit tovább tudnánk adni a jövő nemzedékének.

Dr. Leszkovszky György Pál Mária OP 1934. november 23-án született Budapesten. 1953-ban a legszigorúbb titoktartás mellett belépett a Szent Domonkos Rendbe, 1954. október 14-én tette első fogadalmat, majd elvégezte az orvosi egyetemet. 1960. december 1-én tett ünnepélyes fogadalmat. 1959-től 1989-ig, nyugdíjazásáig a Chinoin Gyógyszergyárban dolgozott, mint gyógyszerkutató orvos.

1963. július 7-én Zsámbékon titokban szentelte pappá Zadravetz István püspök. 1970-től kezdve misézett templomban, eleinte csak mellékoltárnál, nem hivatalos időpontokban. Aztán lassanként jóindulatú templomigazgatók engedélyével lépésről lépésre tett egyre többet. Nyolc évvel pappá szentelése után a Keleti Kongregációtól kapott engedéllyel a keleti szertartás szerint is teljesíthette a papi szolgálatát az örmény Katolikus Lelkészségen. 2007 májusáig a Lelkészség adminisztrátora (plébániai kormányzója) volt. 1989-ben már gyakorlatilag rendszeres kisegítő volt a budapesti lengyel lelkészségen és a Bartók Béla úti Szent Imre-kápolnában is. A magyar Katolikus Orvosok Szent Lukács Egyesületének tagja, egyházi tanácsadója, 2019-ig az egyesület folyóiratának szerkesztője. Az elmúlt évek folyamán több szakmai tudományos illetve orvos-etikai kérdéseket érintő cikke jelent meg különböző lapokban.

2010 októberétől teljesít papi szolgálatot a debreceni Szent László Domonkos Plébánián.

Lélekben és igazságban

Harmadik alkalommal került megrendezésre a Domonkos Rend által szervezett nyári egyetem, amely a mindennapi életből való kiszakadást, a szellemi és hitbeli fejlődést kínálja az érdeklődő fiataloknak. Az elmúlt évekhez hasonlóan a nyári egyetem lényegét adó szellemi képzésre nem lehetett panasz: az idén is magas színvonalú előadásokat hallhattak a résztvevők, neves előadóktól. Hasonló jókat lehet elmondani a kényelemeiről is: a vasvári domonkos kolostorban kialakított infrastruktúra és a zárandokszállás biztosította a szükséges körülményeket.

A nyári egyetem résztvevői az ország több részéből – Budapestről, Sopronból, Debrecenből, Kecskemétre – már vasárnap megérkeztek. A találkozót megtisztelte jelenlétével Kostecki Andrzej tartományi vikárius is. A vasárnap este az ismerkedés és a kötetlen a beszélgetés jegyében telt.

Így másnap a közös zsolozsma és szentmise, illetve reggeli után megkezdődhetek az előadások. Idén Aquinói Szent Tamás jubileumi éve kapcsán az előadások túlnyomó többsége az Angyali Doktorhoz kapcsolódott, a nyári egyetem témájaként meghatározott „Kereszténység és közélet” témakörben.

Elsőkén Bejczy Tibor domonkos atya mutatta be Aquinói Szent Tamás szerint értelmezett vallásszabadságot. A *Summa Theologiae*-ben foglaltak alapján elemezte a vallásszabadság a határait, ismertette mely vallások esetében hogyan kell azt alkalmazni, és mi az egyház, valamint a világi hatalom szerepe és feladata a kíváncsú állapot fenntartásában.

Az előadást követően Zágorhidi Czigány Balázs, a vasvári Domonkos Rendtörténeti Gyűjtemény vezetője, a kolostorban kialakított múzeumban kalauzolta végig a résztvevőket, megismertette a domonkos rend mozgalmát, 800 éves magyarországi történetét.

Délután Paksa Balázs filmkritikus kiváló előadása következett: „Hollywood és a globális tudatipar trendjei” címmel. Az előadó bemutatta a hollywoodi filmipar kialakulását, alakulásának mozgatóit, az érdekek ütközését, a világra gyakorolt hatását – természetesen mindent katolikus szemmel.

A nap zárásaként Kuzmányi István, a Magyar Kurír és az Új Ember főszerkesztője fejtette ki megfigyeléseit a felelős, tisztességes, keresztény újságírást illetően, valamint ecsetelte a XXI. századi keresztény médiumok előtt álló kihívásokat és nehézségeket.

Másnap – a reggeli zsolozsma és szentmise után – Tokodi László domonkos atya beszélt egy minden korosztályt fenyegető, világméretű, súlyos veszélyről, a pornográfiáról, ami ellen közös fellépésre hívott fel.

A délelőtti másik előadója Pigler Mónika Míra domonkos nővér volt, aki egy rövid bölcsellettörténeti áttekintés keretében az igazság filozófiai megközelítéséről beszélt. Közben kitért a jelenkor hamis igazságfelfogásainak előzményeire is, valamint vázolta a helyes módszert is, amelynek gyökerei szintén Aquinói Szent Tamáshoz vezetnek.

Sajnos a rossz időjárás miatt a délutánra tervezett közös labdarúgás elmaradt, azonban mivel a nap utolsó előadója Kumintz Géza atya, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektora már kora délután megérkezett, így lehetőség nyílt egy kótetlen beszélgetésre, ugyanis a

Domonkos Nyári Egyetem hagyományai közé tartozik, hogy a széles kört érdeklő, nevesebb meghívottak előadásait nyilvánossá teszi és a szomszédos Nagy Gáspár Művelődési Központban rendezi meg. Mind a kisebb körben zajló beszélgetés, mind pedig az előadás a tomista természetjogi keretek alapján értelmezett, valamint ebből megteremteni kívánt közösségről és társadalomról szólt: a jelenleg fennálló viszonyok kritikája mellett elhangzottak a lehetséges alternatívák és „gyógymódok”, valamint mindezek buktatói és megvalósítási modelljei. Az előadásra a város és az intézmények vezetői is eljöttek és több érdeklődő érkezett a környékről és Sopronból is.

A harmadik nap első előadója Innocenzo M. V. Szaniszló domonkos atya, a nagymúltú római Angelicum Domonkos Egyetem professzora volt. Előadásában Aquinói Szent Tamás másik főművére a *Summa contra gentiles*-re reflektált, bemutatva a szellemi miliőt, amelyben Szent Tamás műve született. Kiemelte a domonkos egyházdoktor zsenialitását és küzdelmeit, nem csak a muszlim és zsidó filozófiával szemben, hanem azon katolikusokkal szemben is, akik bizalmatlanul kezelték az Angyali Doktor interpretációját a „pogány” filozófus, Arisztotelész tanításairól.

A résztvevők délelőtti rövid kirándulást tettek a Szentkútra, a domonkosok által épített kápolnához, ahová több zarándoklat is vezet.

Délután Kőrösiné Merkl Hilda, Szent Domonkos Világi Rendjének elnöke tartott előadást a norvég Sigrid Undset, Nobel-díjjal kitüntetett világi domonkos író Sienai Szent Katalinról szóló, magyar nyelven is megjelent regényéről.

A III. Vasvári Domonkos Nyári Egyetem ünnepélyes lezárására az Aquinói Szent Tamás emlékére bemutatt szentmise keretében került sor.

Hittanos tábor 2023

Isaszegi Római Katolikus Egyházközség

□ SZÁRAZ JÓZSEF ÉS FELESÉGE, MARIKA

A hittanos gyerekek táboroztatása 1990-ben indult el, akkor Hanák Sándorné, Gizike és férje Sanyi bácsi táborvezetésével.

2002-ben Száraz Józsefné, Marika vette át a táborvezetést és szervezi a mai napig. A mostani táborozás annyiban más, mint a kezdeti kezdetén lévő, hogy időközben a felcseperedett táborlakók közül többen is vállaltak táborvezetői feladatot egy-egy napra. Így a programok szervezésének gondja már nem csak egy ember vállára nehezedik!

2023. augusztus 14–19-e között, a Katalinpusztai Diák-tábor Szendehelyen, körülbelül 50 isaszegi gyerek, 20 ifjú és 10 felnőtt zajától volt hangos. A tábor idejére esett Nagyboldogasszony ünnepe, így kézenfekvő volt, hogy a tábor témája Szűz Mária legyen.

Már májusban elindult a tábor témájára való felkészülés. Úgy terveztük, hogy 5 csoportba osztjuk a táborlakókat. Két-két ifis csapatkapitány lett megbízva a csapatok vezetésével. Felkészülésük menetlevelek készítésével, közösségteremtő játékok tanulásával és csatakiáltásokkal telt.

Öt témakör köré tervezve foglalkoztunk égi Édesanyánkkal:

- 1.) **Kegyhelyek**
- 2.) **Mária élete**
- 3.) **Milyen lenne Mária a XXI. században**
- 4.) **Rózsafüzér**
- 5.) **Mária-ünnepek**

Hatalmas ajándék volt számunkra, hogy a plébánosunk, Tibor atya is velünk volt a táborban. Mindennap imádsággal kezdtük és végeztük a napot, mindennap megünnepelhettük a szentmisén az Oltáriszentséget. Volt lehetőség elvégezni a szentgyónást is. Sok-sok programmal tettük színessé a tábor életét. Minden gyermek és felnőtt készíthetett magának batikolt pólót, lehetett röplabdázni, valamint egy túrát is szerveztünk.

A tábor első napján (14-én hétfőn) öt Mária-kegyhely bemutatása volt a feladat: Fatima, Lourdes, Medjugorje, Máriabesnyő és Máriapócs. Este, gyertyafényes sétával egybekötött beszélgetés volt 5 különböző helyszínen, mintha a kegyhelyekre érkeztek volna a csapatok.

Másnap a többi program, kézműveskedés mellett Mária életéről hallhattak a gyerekek. A XXI. századi Mária megjelenítését a csapatoknak kellett megoldani, egyszerű, telefonon rögzített „filmforgatással”. Minden csapat igyekezett bemutatni, hogyan ment volna Mária fodrászhoz, hogyan kísérte volna a kicsi Jézust óvodába, vagy éppen mit mesélt volna neki elalvás előtt.

Csütörtökön szó volt Szent Domonkos és a Rózsafüzér kapcsolatáról. Este, gyertyafénynél a csapatok együtt imádkozták az örömdetes rózsafüzér öt titkát.

Pénteken a Szent Szűz ünnepeiről volt szó. Szombaton akadályversennyel zárult a tábor programja. Ebéd után busszal és rengeteg élménnyel a szívünkben indultunk haza Isaszegre.

A megismerés útjai

**Az emberi megismerés útjai és korlátai
domonkos szemmel a máriapócsi
lelkigyakorlat fényében**

□ HIDVÉGI PÉTER

Istennel
és
Istenről

A július 13-ig Máriapócsra megtartott világi domonkos lelkigyakorlat előadásai, kiscsoportos beszélgetések, találkozások az alábbi gondolatokat ébresztették bennem, melyek elmélkedő, mégis úgy gondolom, a gyakorlati életünkre a jövőben is jelentős hatással bíró, hitünket, domonkos lelkiségünket megerősítő életútjelzők számunkra. Köszönet érte minden előadónknak, szervezőnek, közreműködőnek.

Az embernek mindig is központi kérdése volt világunk megismerése. Az ezzel kapcsolatos korlátok is hamar a felszínre kerültek. A tapasztalati, tudományos igényű, feltáró jellegű megismerést gyakran elhomályosítják azok a korlátok, melyekkel az ember szüntelen szembe találja magát. A transzcendens tapasztalat, az ember ősi megsejtései a kinyilatkoztatás fényében merőben új megvilágításba helyezik az emberi megismerés dimenzióit. A mindent feltárni akaró, szüntelen erőszakosan megnyilvánuló emberi törekvéseket a kinyilatkoztatott és megvallott hit, új „vágányra” tereli.

A transzcendens háttér tapasztalat segítségével eljuthatunk az emberi korlátok és akadályok elismeréséhez és elfogadásához. Ez azonban nem az emberi megismerés kudarca, hanem éppen ellenkezőleg a kinyilatkoztatott hit által a természetfeletti megismerésének első lépése az ember részéről.

A továbbiakat később az emberi lét egy másik dimenziójában leljük meg. Ez a megközelítés új megvilágításba helyezi a természet és a tudomány emberi megismerésének folyamatát, mert előtérbe helyezi a szeretet törvényét, az etikát, a teremtet világ védelmét, a gyakran önző, tudományos, (áltudományos) szempontok helyett.

A természettudományos megismerésünk korlátai is sokrétűek. Az első a technika korlátai, melyek mindig behatárolják az ember mozgásterét egy adott tudományos kutatásban.

Az embernek is vannak olyan általános emberi korlátai, melyek behatárolják a megismerés mélységét. Vannak még elvi, a tudomány jellegéből fakadó megismerési korlátok is, melyek gyakran akadályozzák a kutató munkát. Természetesen az emberi tényezők és a technikai feltételek is szüntelenül fejlődnek, azonban ezek a folyamatok is újabb és újabb kérdéseket vetnek fel a megismerés folyamatára vonatkozóan.

További korlátok is megjelennek a megismerési folyamatban. Általánosságban azt mondhatjuk, hogy a technika mellett, magában a tudományban vannak a legnagyobb korlátok.

A megismerés ugyanis újabb és újabb kérdéseket vet fel, melyekre nincs válasz. Új módszerek és eszközök szükségesek, melyek azonban a megismerés újabb kérdéseit vetik fel, melyek megoldásra várnak valamilyen formában. A kutatásoknak egy olyan láncolata megy végbe, melyeknek sosem lesz vége, csupán a kikutatott tudományos igazságok újabb láncolata következik az elért eredményekből.

A tudományos megismerésben az ember korlátai jelentik a következő problémát. Az ember véges értelmi és ehhez kapcsolódóan megismerési korlátai, – bár képesek tágulni – mégis akadályként vannak jelen a megismerésben. Ezek a korlátok is csak újabb kérdéseket vetnek fel, de a probléma komplexitását, nem képesek csak töredékesen megjeleníteni. Az embernek a világban való megismerési korlátai a természet-tudományos szemlélettel önmagában nem szabadíthatók fel.

Szükség van a tudományos megismerés másik lábának alkalmazására is a megismerés aktusában, ez pedig a transzcendens teológiai megismerés, mely szintén korlátok között lehetséges csak, de mégis teljesebb az ember számára a „kétlábos állás biztonságát” képes adni.

Igen nagy probléma, amikor a természettudomány értelmezési tartományát az ember kiterjeszti a természetfelettre is, és ezáltal mintegy illetéktelen behatolást valósít meg más tudományterületekre, melyeket csak és csakis az isteni megismerés módszereivel lehet szakszerűen megközelíteni. Téves, gyakran módszertani szempontból sem értelmezhető következtetések történhetnek az ilyen megismerési kísérletekből.

Az Isten megismerése, a transzcendens, teológiai megismerés révén, szintén töredékesen lehetséges az ember számára. Ebben is számolni kell az ember korlátaival, mely ember mivoltunkból következik, valamint az isteni szándékból, mely meghatározza számunkra a megismerés mélységét és minőségét is.

Az Isten megismerése, – kijelenthetjük – a maga teljességében nem lehetséges. Ennek akadályai között, talán a legfontosabb az eredeti bűn, melynek következtében csak „tükör által homályosan” (1.Kor.13.12.) láthatjuk az igazságot. Ez a Szent Pál idézet számunkra a reményt is megadja, hogy ez nem lesz mindig így. Eljön majd az emberi történelemnek az a szakasza, amikor a köd feloszlik, a homály eltűnik és megérthetjük reményeink szerint az isteni igazságot is a maga összetettségében.

Az ember számára összegzésképpen leszögezhetjük, hogy sem a természettudományok, sem a társadalomtudományok, sem a teológia tekintetében a megismerés nem lehetséges a maga teljességében. A hívő embernek azonban van egy olyan biztos kapaszkodója mely segít, értelmet, biztos fogódzót ad számára.

Ez pedig a kinyilatkoztatott hitünk, Jézus Krisztus élete, halála és feltámadása, melyet az evangéliumok és más sugalmazott írások közvetítenek számunkra. Az ember rendelkezik azzal a transzcendentális háttér tapasztalattal, mely mint egy az emberi természetünkbe oltott belső vágy, készítettség megkönnyíti ennek a kinyilatkoztatott hitbeli igazságnak a felismerését és befogadását.

A Jézus Krisztus tanítása és abból következő erkölcsi alapok pedig eligazítást adnak az embernek a megismerés folyamatában alkalmazható módszertani gyakorlati elvekre és a konkrét cselekedetekre vonatkozóan. Amikor az Isten ember általi megismeréséről elmélkedünk, gondoljuk át Szent Domonkos imamódjait és gyakorlatát, mely mindig minden helyzetben támpont és segítség lehet a megismerés gyakorlatában.

A rendszeres imádság, az Istennel való párbeszéd, majd az így átélmélt dolgok és események átadása mások számára az igazi domonkos feladat lehet!

Életvédelem

„A szeretet és a béke legnagyobb pusztítója az abortusz.” – Kalkuttai Teréz anya

□ BARTUCZ KATALIN

Több szállal kötődöm az egyre erősödő életvédő mozgalomhoz. Külön színes történetben foglalhatnám össze azt, hogyan indított el a Szentlélek és hogyan vezet azon az úton, melynek idej, számomra meghatározó állomásáról szól az alábbi összefoglaló.

Katolikus közösségekben is sokszor érzékeny témának számít az abortusz. Nehezen közelítünk ehhez a sokszor fájdalmas tabutémához. Meggyőződésem, hogy ezen a téren is kiemelkedően fontos az ima és az irgalmas, együttérző szeretet gyakorlása mellett a stúdium is: a magzati élet méltóságához kapcsolódó ismeretekben való elmélyülés. Fontos, hogy minél hatékonyabban és hitelesebben tehessünk tanúságot a magzati élet védelme mellett, s felmutathassuk az igazságot az abortusz drámai testi, lelki és közösségi(!) következményeivel kapcsolatban – szemben a közkeletű ámde rendkívül kártékony félreértésekkel, tévedésekkel és hamisságokkal.

Ezt a célt (is) szolgálja a katolikus szellemben működő Együtt az Életért Egyesület képzése, melyet most a Szeged-Csanádi Egyházmegyébe is elvitt Keresztes Ilona a program vezetője. A Szentlélek hívására a Pásztorális Helynökség szervezésében tíz, mélyen elkötelezett érdeklődő vett részt az öt hétvégi napot igénybe vevő előadássorozaton. Az ismeretek széles spektrumának áttekintése mellett erős buzdítást is kapnak a jelenlevők a kurzuson, melyet rendhagyó, közösségi vizsgahétvége zárt 2023 júniusában.

Keresztes Ilona kiváló előadóként az ügy iránti lenyűgöző elkötelezettséggel tartotta előadásait. Egyszerre volt tapasztalható két meghatározó szempont: Teremtő és megváltó Istenünk – aki minden élet forrása –, iránti szeretet „sürget minket” (v. ö.: 2Kor 5,14), hogy óvjuk, védjük az életbe elindult magzatokat (velük együtt, nem kevésbé az édesanyákat és családjukat). Segítsük életük növekedését. Másrészt hosszan sorolhatnánk azokat a megrendítő következményeket, melyek a magzat életének elvétele von maga után.

Akár az anya testi és lelki egészségére nézve, akár emberi, családi kapcsolatait, akár a szűkebb-tágabb közösségi, társadalmi hatások vonatkozásában. Mindezek egyértelművé teszik miért a **magzati élet védelme, az új élet vállalása az egyetlen helyes hozzáállás, „megoldás”** – függetlenül világlátástól, vallási hovatartozástól.

De hogyan közvetítsük ezt a szemléletmódot a társadalom és az érintett egyének felé úgy, hogy az lehetőleg ne azonnali ellenállást váltson ki, ne (további) sebeket okozunk vele, hanem közelebb kerüljünk az Igazsághoz, és a döntések szintjén a megfogant babák megszületéséhez? Hogyan kell világosan, egyértelműen látnunk és láttatnunk azt, amit egyébként az Úr mindannyiuk szívébe beírt?

Keresztes Ilona nagyon sok fontos szempontot, eszközt, módszert is feltárt a résztvevők előtt, amelyek a gyakorlati helyzetekben alkalmazhatók. Illetve segített minket a gondolkodásban, hogyan tudjuk a saját helyünkön átültetni a hallottakat a gyakorlatba: Hiszen az Egyesület egy olyan programba kíván meghívni minden elkötelezettet, amelynek célja, hogy elsősorban fiataloknak (de akár felnőtteknek is) vigyük el az élet üzenetét szakértők bevonásával ezért volt a kurzus címe „9 hónap = 1 tanév”, a FÉSZ (Fiatalok az Élet Szolgálatában, valamint a Felnőttek az Élet Szolgálatában) mozgalom keretében.

Az ehhez szükséges szellemi muníció témaköreit nyolc fő részre osztva tárgyaltuk. Szó volt a társadalmi környezet szemléletmódjáról (hogyan gondolkodik a ma embere, s hogyan álljunk ki határozottan, megfelelő érvekkel az ellenoldal állításaival szemben); a párkapcsolat témájáról (mivel kiegyensúlyozott házasságokban sokkal kisebb az abortusz valószínűsége); a fogantatás csodájáról (megemlítve a béranyaság és a lombik program súlyos problémáit is); az abortusz mint „műtét” veszélyeiről és sokszor traumatikus lelki következményeiről, valamint a jogi háttérrel, az örökbe fogadás mibenlétéről és a Családvédelmi Szolgálat szerepéről.

Ezek a témák és azok előadásmódja nagyon mélyen érintett minket, a felkészítésben Szegeden résztvevő tíz katolikus nőt: Mélyen hívő családayákat és egyedülállókat, akik különböző szakmai területeken dolgoznak, de erős indíttatást éreznek, hogy a lehetséges utakon módokon, tevőlegesen is hozzájáruljanak az uralkodó szemléletmód formálódásához, az életbe elindult babák megszületéséhez.

Ezzel a kurzussal megalapozódott, és most folytatódik az a folyamat, amelynek során egyesíteni kívánjuk erőinket, hogy közösséggé formálódva, (mi is) Kovász legyünk. Azért, hogy itt a mi egyházmegyénkben minél hatékonyabban juthasson el minél többekhez az Isten ajándékaént kapott magzati élet Igazsága. Ez irányba most történnek a következő lépések.

Ezt a lángot szívesen adom tovább bárkinek személyesen is, akit megérint a téma.

Egyetemi képzés

Kedves Testvérek!

Bulgáriából írok, Bogdan Penev vagyok, a Világi Domonkosok Európai Tanácsának tagja. Egy tervezett nemzetközi képzési programot szeretnék bemutatni nektek.

Ez a projekt válasz a Vilniusban 2022-ben megtartott Európai Találkozó által nekünk adott feladatra, amely a képzést és a tartományok közötti kommunikációt kívánja fejleszteni. Röviden, ez egy egyéves, európai és domonkos egyetemek által elismert képzés a domonkos teológiáról és történelemről, melyet kiváló domonkos tanárok tartanak majd Európa-szerte. Az órák az év során online formában zajlanak majd, és egy személyes, egyhetes nyári kurzussal zárulnak. Természetesen ez a képzés semmiképpen sem kötelező, a képzés azoknak szól, akik fejleszteni szeretnék a tudásukat, és szeretnének találkozni más testvérekkel szerte Európából.

Amikor megvitattuk a képzési projektet a Tanácsban, úgy döntöttünk, hogy minden tartománytól kikérjük a véleményüket. Kérjük ismerkedjete meg a csatolt anyagokkal, vitassátok meg őket a tartományotokon belül, majd küldjétek vissza számunkra a visszajelzéseket 2024. június 28. előtt. Nagyra értékelünk minden véleményt és visszajelzést, de kérlek vegyétek figyelembe, hogy ezen előkészítő szakaszban csak általános véleményt várunk arról, hogy megfelelőknek találjátok-e az ötletet és hogy annak megvalósulása esetén lennének-e a tartományotokból olyanok, akik szívesen részt vennének egy ilyen képzésen.

Az idén májusban a Santa Sabina bazilikában bemutatott programtervezetet Gerard Timoner OP rendfőnök is nagyon lelkesen fogadta és annak megvalósítására buzdított.

Szeretettel:

Bogdan Penev világi domonkos

A „Domonkos Rend teológiája, története és intézményei” egyetemi kurzus alapítása

Javaslat és intézményi helyzet

A Fatimai Kongresszust követően, valamint a Vilniusban megtartott Világi Domonkos Közösségek Európai Találkozásának döntéseivel összhangban a szervezet kezdeményezte a „Domonkos Rend teológiája, története és intézményei” egyetemi kurzus létrehozását. A projekt szervezője és felelőse az ECLDF, mely közvetlenül a Rendmesternek és a Általános Kúriának tartozik felelősséggel.

A kurzus **jogi székhelye** a Strasbourgi Egyetem lesz. Ennek a kurzusnak az ambíciója, hogy több európai egyetemet kapcsoljon össze több országból: Nagy-Britannia, Olaszország, Németország, Portugália és Svájc.

A **tanárok** jól ismertek tudományos kiválóságukról, az egyetemi és tudományos munkájukról, valamint a katolikus tanítás iránti elköteleződésükről. Köztük vannak szerzetesek, szerzetesnők, világi domonkosok és olyanok is, akik nem tartoznak a Domonkos Rendhez.

A **célcsoport** mindenki, aki akadémiai képzést szeretne kapni a Domonkos Rend teológiájáról, történetéről és intézményeiről, ideértve a világi domonkosokat, szerzeteseket, szerzetesnőket, valamint azokat az embereket is, akik nem tartoznak a Rendhez, de akadémiai keretek között szeretnék képezni magukat.

A **pénzügyi tervet** a Strasbourgi Egyetem biztosítja a regisztrációs díjak tekintetében, a francia jogszabályoknak megfelelően. E tekintetben megállapodások köthetők a különböző partneregyetemek között. A regisztrációs díjakra vonatkozó ideiglenes költségvetés személyenként 500 euró. A díj nem tartalmazza a nyári egyetem (Strasbourg, 2025. július) utazási és szállásdíját. A kurzus díja nagyon előnyös a többi európai egyetemeken folyó kurzusok költségéhez képest, ideértve a magán egyetemeket is (ahol 1000 és 2000 euró közötti árak jellemzők).

A képzési terv összesen 196 tanórát tartalmaz, ami az egyetemi díjak alapján (egy tanóra kb. 41 euró) egy egyetemi szemeszternek felel meg. (egy tanóra kb. 41 euró).

Az órák hibrid formában zajlanak, és tartalmazzák:

1. kétórás videó előadást minden egyes előadáshoz
2. tankönyvet
3. podcast-ok vagy videók közzétételének lehetőségét
4. személyes részvételt egy egyhetes nyári egyetemen Strasbourgban, lezárandó a kurzust (2025. július).

A kurzus **2024. szeptember 1-jén** indulhat el.

Az **akadémiai naptár**: az ütemezés szerint az akadémiai év során 32 esti videokonferencián tartanak előadásokat, amelyeket az ünnepek és a vizsgákra való felkészülési idő szakítanak meg. A kurzus egy egyhetes jelenléti képzéssel zárul Strasbourgban 2025 júliusában.

A kurzusok **technikai támogatását** a Strasbourgi Egyetem Moodle platformja szolgáltatja. A Strasbourgi Egyetem egy **pedagógiai asszisztensét** rendelkezésre bocsátja a kurzus számára.

A kurzus struktúrája

A kurzus 4 fő tématerület (UE) köré épül, amelyek átlagosan 4 különböző altémát foglalnak magukba. Ez egy előzetes terv, a megvalósuló kurzusok az ezen tématerületeken elérhető emberi és tudományos erőforrásainktól függenek majd.

UE 1: A Domonkos Rend teológiája

1. Aquinói Tamás a kegyelemről, az erényekről és az adományokról.
2. A teológia, mint tudomány Albertus Magnus és Aquinói Tamás műveiben.
3. A Szentháromság és Krisztus Aquinói Tamás munkáiban.
4. Kortárs teológusok: Yves Congar, Marie-Dominique és a Saulchoir iskola.

UE 2: A Domonkos Rend története és intézményi kultúrája

1. Guzmán Domonkos és a Domonkos Rend alapítása (1170-1260): Diegotól, az oszmai püspöktől Humbert of Romans-ig Egy nő a pápaságban: Sienai Szent Katalin.
3. A Rend emlékezetkultúrája és az abúzusok megelőzése.
4. A Domonkos Rend és irányítása: szinodális modell?

UE 3: Filozófia

1. Transzcendentális: a Jó, az Igaz, a Szép.
2. Tomista antropológia: a lélek és szenvedélyei.
3. Etikai kérdések.
4. Posztmodernitás, hit és szekularizáció: konfliktusban álló racionalitások?

UE 4: Művészettörténet és kultúra

1. Művészettörténet: kolostorépítészet és a Domonkos Rend temetkezési szokásai a középkorban.
2. Teológia és irodalom.
3. Teológia és popkultúra.
4. Teológia és film.
5. Domonkos liturgia.

Az ECLDF szervezet képzési felelőisének feladata, hogy ezt a képzési tervezetet bemutassa a 19 tartománynak, ahonnan a demokratikus hagyományainknak megfelelően visszajelzést várunk a képzéssel kapcsolatban.

**A javaslat visszaküldésének határideje:
2024. június 28.**

A fény vonzásában

Gondolatok a szemlélődésről
Paul Murray OP könyve nyomán

□ TAKÁCS EDIT DOMINIKA

A szemlélődés-meditáció és annak gyakorlása már több mint negyven éve elért engem, amikor a Pilisben dolgozva, Dobogókő környékét bejárva a természet csodálatában és annak érintésében ráleltem a MI-URUNKRA.

Nagy mehatottsággal fedeztem fel minden növényben, madárhangban, szellőben Isten keze munkáját. Óriási ajándék volt, hogy mint túravezető húsz évig élhettem ott fenn ebben a gyönyörűségben. Kaptam azután két „tudós” lelkivezetőt is: Sajgó Szabolcs és Jálcs Ferenc jezsuita atyák személyében. Meg egy 3 x 10 napos kísérőt a szemlélődő lelkigyakorlatainkon: Héjja Lujza OP nővért.

Ők tanítottak meg arra, hogyan kell és lehet a JELENLÉTBEN – csendben – önátadásunkban az Istennel találkozni. Talán úgy, ahogyan a könyvben (amit most olvasásra ajánlok) Pascal fizikus írta le titkon, a legeslegjobb az Istennel való találkozását (22-23. oldal).

Nagy öröm olvasni ezt a könyvet, mert visszaköszönnek az érzések, a békességben való zsámolyon ülések, figyelmem befelé „nézése”, testem-lelkem átadása az Úrnak. Persze ez a szemlélődés és annak megtanulása nem megy azonnal.

Sok-sok gond (történet, probléma, néha öröm is, amikor akkor, amikor a jelenlétbe helyezem magam) próbálja elvenni a figyelmemet a befelé nézéstől. Mindenesetre biztos vagyok benne, hogy „domonkossá válásomhoz” ezek az élmények segítettek hozzá a leginkább.

Tudjátok, egyik jelmondatunk is ez:
a szemlélt dolgok megélése és annak átadása...
Contemplata aliis tradere.

És a fényről is szólnom kell, a tűzről, amit Szent Domonkos atyánk már születése előtt magán hordozott, a lángot, amivel bevilágítja ma is az egész világot.

A 111-112. oldalakon olvashatjuk:

„Az a szinte kényszerítő erő, hogy a magunk szemlélt dolgokat továbbadjuk másoknak, minden domonkos szerzetes fontos jellemvonása,” [...] „Szent Domonkos időnként úgy nézett ki (amikor térdelve imádkozott), mintha szívével behatolt volna a mennyországba, majd egyszerre ragyogni kezdett az örömtől. Arca mindig ragyogott és vidámságával bárki szeretetét könnyen elnyerhette... Amikor Domonkos nevetett, azt mindig a Szentlélek igaz örömeiben tette.”

A könyv hátsó borítóján olvasható ajánlás:

„A kereszténységen belül egyre inkább előtérbe kerül a szemlélődő ima és annak hagyománya. Valóban a szemlélődés szükséges ahhoz, hogy megismerjük a kereszténységnek a lényegét, amely nem más, mint maga Jézus Krisztus. Ez a könyv segítséget nyújt a szemlélődő ima megértéséhez.

Milyen is a gyakorlatban az, amikor közel kerülünk Istenhez? Szavakba tudjuk-e egyáltalán önteni ezt a tapasztalatot? Paul Murray domonkos szerzetes, pap, költő azokat az embereket, férfiakat és nőket szólaltatja meg könyvében, akik megélték ezt a tapasztalatot, és ismerik azt a fényt és tüzet, amely az Isten közelségével együtt jár. Az ő bölcsességük, tudásuk szólal meg a könyvben. Murray írása egyben jelzi azt is, milyen nagy jelentősége van manapság az olyan szerzőknek, mint Sienai Szent Katalin, Keresztes Szent János, Eckhart Mester, vagy Avilai Szent Teréz. Ezek a férfiak és nők egyedülálló tekintéllyel és útmutatással képesek szólni kusza szívű és zavarodott lelkű nemzedékünkhöz.”

Paul Murray OP: A fény vonzásában – A keresztény szemlélődés ragyogó-sötét útja. Fordította: Karsai Nóra Mária Advocata Nostra, 2022. Megvásárolható az Új Ember könyvesboltban: Budapest, V. kerület, Ferenciek tere 7–8. (nyitva hétfőtől péntekig 9–18 óráig), ill. megrendelhető az Új Ember online könyvtárházban.

Elmélkedések az igazságról

Máriapócsi lelkigyakorlat • Július 10-13.

Az éves lelkigyakorlatunkon Máriapócsra 46 testvérünk vett részt. Mivel Jean Yves atya külföldön volt, Jacek atya vállalta a spirituális rész vezetését és ez alkalommal először tartott domonkos nővér, Pigler Míra előadásokat. Így a magyarországi domonkos család minden ága együtt alkotta a lelkigyakorlatos közösséget. A helyszín is új volt, korábban nem jártunk még Máriapócsra, de a megérkezéskor megmutatkozott, hogy az isteni gondviselés vezett minket oda.

Az előadások színvonala, mélysége megérintette a résztvevőket. Jacek atya helyismerete és kapcsolatai révén sok járulékos ajándékban is részesültünk. Élmény volt, hogy a görögkatolikus szent liturgián, azaz szentmisén részt vehettünk és István atya lelkes vezetésével megcsodálhattuk a gyönyörű bazilikát.

Ez alkalommal kárpátaljai testvéreink közül ketten jöttek el. Beszámolóik és a beszélgetések rávilágítottak az ukrain háborús helyzet részleteire, az ő mindennapi küzdelmeikre, mélyen megélt hitükre. Gyűjtést is rendeztünk a Kárpátalján élő közösségek számára. Köszönöm a testvérek önzetlen, nagylelkű hozzájárulását!

A központi imaszándékok mellett naponta imádkoztunk a távollévő testvérekért is. Hálatelt szívvel jöttünk el Máriapócsról, ahová 2024. évi lelkigyakorlatunkon visszatérünk.

■ JÚLIUS 10. HÉTFŐ

Érkezés

12.30 Ebéd

15.00 Előadás I. *Az igazság szabaddá tesz 1. Mi az igazság?* – Míra nővér

16.00 Elmélkedés, kiscsoportos megbeszélés

Csoportvezetők: Jacek atya, Hilda, Anna és Míra nővér

17.00 Szentmise

18.00 Vacsora

20.00 Szentségimádás – Míra nővér és Anna nővér

■ JÚLIUS 11. KEDD

07.30 Laudes

08.00 Reggeli

09.00 Előadás II. *Az igazság szabaddá tesz 2. Szabadság és félreértései* – Míra nővér

10.00 Elmélkedés, kiscsoportos megbeszélés

12.00 Ebéd

15.00 Előadás III. *A szabadság ajándéka* – Jacek atya

Elmélkedés, kiscsoportos megbeszélés

17.00 Szentmise

18.00 Vacsora

20.00 Szentségimádás – Míra nővér és Anna nővér

■ JÚLIUS 12. SZERDA

07.30 Laudes

08.00 Reggeli

09.00 Előadás IV. *Igazság és szabadság a domonkos lelkiségben* – Anna nővér

11.00 Elmélkedés -kiscsoportos megbeszélés

12.00 Ebéd

15.00 Rózsafüzér ima a Béke Királynőjéhez

16.00 *Az ikonok teológiája.*

A Kegyetemplom ikonjainak bemutatása

17.00 Szent Liturgia a kegyetemplomban-István atya

18.00 Vacsora

20.00 *Ferenc pápa küldetéséről és szolgálatáról* – Hídvégi Péter

A közösségek beszámolója

■ JÚLIUS 13. CSÜTÖRTÖK

07.30 Laudes

08.00 Reggeli

09.00 Előadás V. *Kincs keresése*

A Rózsafüzér teológiája-Jacek atya

10.00 Fórum – Záró beszélgetés

12.00 Szentmise

13.00 Ebéd, majd hazautazás

Állami kitüntetések augusztus 20-án

Augusztus 20-án a Magyar Bronz Érdemkereszttel ismerték el Stibrányi Mártonné, valamint Magyar Arany Érdemkereszttel dr Zágórhidi Czigány Balázs múzeumigazgató több évtizedes munkáját.

Túlzás nélkül mondhatjuk: Stibrányi Mártonné Marikát, az Árpádházi Szent Margit budakeszi közösség vezetőjét, szinte egész Érden ismerik. Ötvenegy éve dolgozik védőnőként, baba-mama csoportot vezetett évekig, jegyestanácsadást tart a Jézus Szíve plébánia közösségi házában, irányítja az egyházközségi karitást, babamasszázsra tanítja a Lea otthonban az egyedülálló anyukákat... Mindezt 71 évesen, nyugdíjasként.

Idén az államalapítás ünnepe alkalmából a Magyar Bronz Érdemkereszt állami kitüntetésében részesült, amit Novák Katalin államfő javaslatára Vitályos Eszter miniszterhelyettes adott át a pesti Vigadóban.

– Négy gyermekem van, hárman elkísértek, a negyedik csak azért nem jött, mert az unokám megbetegedett – emlékezett vissza Marcsi az ünnepi pillanatra. Ő, aki annyit forog emberek között, bevallotta, hogy bizony izgult, amikor átvette a kitüntetést.

– Egy védőnő működési engedélye öt évre szól. Az enyém 2026-ban jár le, és nem tervezem, hogy meghosszabbítom. Egyelőre még bírom és szeretem csinálni. Van tizenkét unokám, közülük egy Érden él. Gyakran jönnek hozzám, nincs olyan hét, hogy ne találkozzunk. Nagyon összetartunk. Ha a szűk család összejön, huszonegyen ülünk az asztal körül. Nyáron elég sok hétvégét töltöttünk együtt. Hamarosan jön a születésnapom, akkor is nálam lesznek.

A riporter kérdésére, hogy van energiája a munka és a család mellett a jegyesoktatásra, a karitászra, a babamasszázsra, így felelt:

– Hívó vagyok, minden reggel megyek misére. Innen merítem az erőt a mindennapokhoz.

Szeretettel gratulálunk!

Államalapításunk ünnepén több vasi közéleti személyiség és tudományos kutató részesült állami elismerésben.

Augusztus 17-én a Hagyományok Házában Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettestől dr. Zágórhidi Czigány Balázs múzeumigazgató a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetést vehette át „Vasvár, Vas vármegye és a domonkos rend történetének kutatása terén végzett példaeértékű és odaadó munkája” elismeréseként.

Beöltözés

Kedves Testvérek!

2023. október 7-én – Rózsafüzér Királynője ünnepén – új taggal bővült Sziénai Szent Katalin, hódmezővásárhelyi közösségünk. Brilla Andrea beöltözött Szent Domonkos világi rendjébe. Új rendi neve Imelda lett.

Bányai Cecilia Margit nővérünk három évre ideiglenes fogadalmat tett. A soproni új testvéreknek is Isten áldását kérjük!

Szeretettel:

Varga Elizabeth Júlia nővér, közösségvezető

Kolostori fogadótér Vasváron

A 2021. évi rendi jubileum alkalmával megítélt állami támogatásnak köszönhetően Vasváron fogadótérrel bővül a kolostor épülete. A századfordulón a rend a kolostor főtéri szárnyán egy nagyobb üzlethelyiséget és irodákat alakított ki, amelyek bérleti díját a rendház fenntartására forgatta vissza. Az 1950. évi feloszlítás és államosítás után az üzletet a helyi ÁFÉSZ működtette tovább, majd a rendszerváltás után egy bérlő használta.

A támogatásnak köszönhetően most sikerült visszavásárolni az erősen leromlott állapotú épületrészt, ahol már folyik az egyházi, közösségi és kulturális célokat szolgáló tér tervezése. Az ősz folyamán Zágorhidi Czigány Balázs múzeumigazgató és lelkes csapata megkezdte az egykori „Vasbolt” kiürítését.

Rózsafüzér Királynője Búcsú Sopronban

□ BEJCZITIBOR OP

Asoproni domonkos rendház és templom közössége október első hétvégéjén ünnepelte Rózsafüzér Királynője búcsúját. A templomot nemcsak a helyi hívek töltötték meg, hanem több gyalogos zarándokcsoport is csatlakozott az ünnepséshoz közélről és távolról.

Az ünnepség szombaton kezdődött fogadalomtétellel. A világi domonkos közösségben Lovász házaspár – Erzsébet és István – tette le első fogadalmát. Az egyszerű fogadalommal folytatják rendi képzésüket a novíciátus (újoncév) után az örökfogadalom felé.

A délutáni programot Kőrösiné dr. Merkl Hilda, egyetemi adjunktus, a magyar világi domonkos közösség országos vezetőjének előadása vezette be „Az örök női visz magasba fel” címmel. Az idézet Goethe Faust c. művéből származik. A zárószóként hangzó mondat arra utal, hogy abban, ami az örök női, asszonyi, olyan erő rejlik, amely megnemesít, felemel. Vajon ki lehetett a modellje? – tette fel a kérdést a Budakesziről érkezett előadó.

Az ünnepi szentmisét szombat este Juhos Benjamin OFM ferences atya mutatta be. A debreceni domonkos plébániáról származó újmisési ünnepi beszédében kiemelte, hogy Mária csendesen és alázatosan akar jelen lenni életünkben úgy, mint ahogy Jézus mellett élt. Ezt fejezi ki a rózsafüzér imádsága is. Mária által Jézushoz jutni.

Szent Ferencre hivatkozva hangsúlyozta, hogy minden ember arra van meghívva, hogy Máriák legyünk, vagyis hogy befogadjuk szívünkbe Jézus szavait. Végül kiemelte, hogy először fogadjuk szívünkbe Jézust az imában és ebből fakadjon minden cselekedetünk.

A szentmisét ünnepi gyertyás körmenet követte a templomi előtti Széchenyi téren, így is tanúságot téve Krisztusba vetett hitünkről és Szűz Mária iránti szeretetünkről kérve anyai oltalmát a rózsafüzér imádság szavaival.

A körmenet után éjszakai szentségimádás keretében engeszteltek a hívek. Az imaórákat a templom csoportjai vezették: a Rózsafüzér Társulat és Szeretettláng imacsoport, illetve az Örökimádás közössége, valamint a világi domonkosok tagjai.

A vasárnapi ünnepi szentmise főcelebránsa és ünnepi szónoka Palatinus Kristóf atya, soproni káplán volt, aki újmisési áldásban is részesítette a híveket. Szentbeszédében kiemelte, hogy Rózsafüzér Királynője és Magyarország Nagyasszonya ünnepe egymás melletti napokon az öröm, bizakodás és megújuló remény üzenetét is magában hordozza. Felvázolta Magyarok Nagyasszonya ünnepének történelmi hátterét. Hangsúlyozta, hogy Mária oltalma – az igazság palástjának és az üdvösség ruhájának hordozója – biztosíték számunkra, hogy Isten útját válasszuk és róla soha le ne térjünk.

Hálások vagyunk, hogy Rózsafüzér Királynője, Magyarország Nagyasszonya ismét összegyűjtötte gyermekeit anyai palástja alá, és megerősítette gyermekei ragaszkodását.

Stúdium

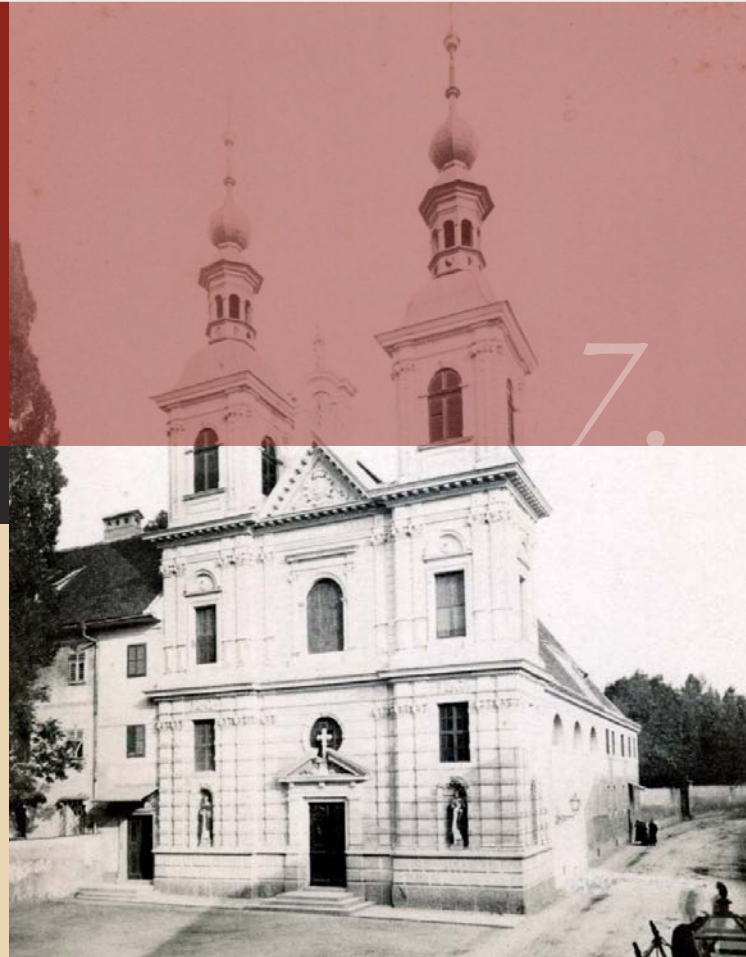
Magyar domonkos rendtörténet

□ ZÁGORHIDI CZIGÁNY BALÁZS

Rendi reform és a domonkos női szerzetesség újjászületése

A szerzetesi élet XIX. századi hanyatlása nemcsak Magyarországra, illetve a Habsburg Birodalomra volt jellemző, hanem európai jelenségnek tekinthető, amely olyan okokra vezethető vissza, mint a felvilágosodás, a francia forradalom vagy a napóleoni egyházpolitika. A domonkos rend a számos országban a hazainál jóval jelentősebb veszteségeket könyvelhetett el: Franciaországban, Spanyolországban, Poroszországban és a kisebb német államokban teljes egészében megszűnt a rendi élet, de még az itáliai rendtartományoknak is huzamosabb cezúrát kellett megélni. Ebben a válságos helyzetben a legváratlanabb helyről, Franciaországból indult el a rend újjászületése: egy fiatal pap és nagy-sikerű szónok, Henri Lacordaire (1802-1861) belépett egy itáliai domonkos kolostorba, és tanulmányai befejezése után nekilátott a francia rendtartomány újjászervezésének. Munkáját rendkívüli siker övezte, 1843-ban létrehozta az első francia házat, 1850-re pedig helyreállította a *Provincia Franciae*-t, amelynek első tartományfőnöke lett.

Lacordaire tevékenysége a renden belül is elindított egy reformfolyamatot, amelyet egyik munkatársa, Vincent Jandel (1810-1872) vitt véghez, akimint a rend IX. Piusz pápa által kinevezett általános vikáriusa 1850-től sorra elindította az egyes rendtartományok megreformálását. A Habsburg Birodalom területén 1855-ben a Vatikán és a birodalom között megkötött konkordátum – amely nemcsak a püspöki kar és Róma kapcsolatát, hanem a szerzetesrendek és külföldi központjaik viszonyát is rendezte – nyitotta meg a reform lehetőségét. 1857-ben létrejött az osztrák, magyar és a cseh-morva rendházakat magában foglaló Birodalmi Rendtartomány (*Provincia Imperii*), és a rendi reform vagy obszervancia ennek keretei között valósult meg, lépésről lépésre, házról házra.

A rendi reform központja a gráci kolostor egykori temploma (a II. világháború idején megsemmisült)

A folyamat véghezvitelével egy itáliai reformkolostorban nevelkedett, elkötelezett szerzetest, Tommaso Anselmit (1830-1890) bízta meg, aki előbb a reformált házak helyettes elöljárója, majd az egész rendtartományfőnöke lett.

Anselmi Grazban hozott létre egy mintaházat és noviciátust, innen kerültek ki azok a rendtagok, akik aztán fokozatosan átvették az egyes házak vezetését. A reform rendkívüli eredményeket hozott, a provincia olyannyira megerősödött, hogy 1905-re kiváltak a cseh-morva házak, és ismét helyreállta az osztrák magyar tartomány, amelynek azonban ekkor már több mint 170 tagja volt, köztük a novíciusok és a kispapok száma meghaladta a 20 főt.

Tommaso Anselmi a rendi reform vezetője és a domonkos nővérek alapítója

A siker magyar szempontból is egyértelmű volt, bár kezdetben jelentő nehézségek merültek fel. Az observancia bevezetése valóban szigorú elvárásokat jelentett, amelynek a korábban viszonylag kötetlen életet élő szerzetesek nem minden esetben tudtak vagy akartak megfelelni.

Különösen is érvényes volt ez a magyar rendtagokra, akik jórészt – élükön a korábbi tartományfőnökkel – távoztak a rendből (többnyire egyházmegyei szolgálatba léptek). Ennek következtében szinte nem is maradt magyar anyanyelvű tagja a rendtartománynak, ami komoly problémákat jelentett a magyarországi házak ellátásában. Német, cseh vagy éppen szlovén szerzetesek tanultak magyarul, hogy legalább alapszinten el tudják látni a rájuk rótt lelkipásztori feladatokat.

Dominikánusok Temploma

A budapesti domonkos templom tervrajza

Szabó Szádok, a reform szellemében nevelt első generáció jeles képviselője

Munkájukat azonban így is jól végezték, ugyanis hamarosan megjelentek a magyar novíciusok, majd a felszentelt szerzetesek. 1905-ben, amikor ismét visszaáll az osztrák magyar rendtartomány, a rendtagok közel 40 százaléka már magyarországi születésű volt, az 1920-as évekre pedig már többségbe kerültek a magyarok.

A változás minőségi szinten is érzékelhető, a birodalmi rendtartomány utolsó és egyben az új rendtartomány első elöljárója már magyar szerzetes, a vasvári születésű Szabó Szádok volt, aki egyébként elismert teológiai tanár is, így később a rend új római nemzetközi főiskolájának, az Angelicumnak lesz alapító rektora. De van magyar származású tanára a rendtartománynak a svájci Fribourg egyetemén is, a hagyományosan domonkos irányítású teológiai karon, a szombathelyi születésű a Michel Leó személyében.

A fiatalok között pedig feltűnnek azok a nevek, amelyek a két világháború közötti korszak meghatározó domonkos személyiségei lesznek: Horváth Sándor, Badalik Bertalan, Bőle Kornél. Ugyancsak a megújulás és megerősödés jele, hogy 1903-ban új rendház alakul Magyarországon, méghozzá a fővárosban (Pesten ez már a harmadik háza a rendnek a történelem folyamán).

Előbb csak egy kisebb kápolna létesül Zuglóban, ami ekkor még külvárosnak számít, majd 1915-ben felszentelik a Thököly úton a Rózsafüzér Királynéja-templomot, amely mind méretében, mind pedig kivitelében jelzi a rend ambícióit – bár talán még építtetői sem sejtették, hogy az új magyar rendtartomány székhelye készül.

A domonkos nővérek kongregációja

A rendi reform egy másik, maradandó és látványos eredménye volt a domonkos női szerzetesi élet újraindulása Magyarországon. Nem a hagyományos klauzúras vagy szemlélődő apácák közössége – azaz a másodrend – szerveződött újjá, hanem a kor igényeinek megfelelően egy aktív apostoli tevékenységet végző szabályozott harmadrendi kongregáció. Jellemző módon azonban ezt sem magyar tagok hozták létre, hanem osztrák és Ausztriában élő olasz hölgyek. A cél azonban egyértelműen Árpád-házi Boldog Margit kultuszának ápolása és a magyarországi katolikus leánynevelés erősítése volt.

A közösség első házát éppen ezért feltétlenül Magyarországon szerették volna létrehozni, lehetőség szerint egy domonkos kolostor közelében, amire leginkább Szombathely tűnt alkalmas helyszínnek. Végül Kőszegen telepedett le a mindössze tíz főből álló közösség, és a szombathelyi püspök engedélyével, valamint Anselmi aktív közreműködésével 1868-ban létrehozták az Árpád-házi Boldog Margitról Nevezett Domonkos Nővérek Apostoli Kongregációját. A nővérek a kezdetektől végeztek oktatási tevékenységet, majd fokozatosan egész iskolakomplexumot hoztak létre az elemi iskolától, a polgári iskolán át egészen a tanítóképzőig, természetesen az ezekhez tartozó internátusokkal együtt.

A kezdeti nehézségek után a kongregáció hamar megerősödött, tevékenysége példaértékűvé vált, ezért a Monarchia más területein is alakultak közösségeik, így a stájerországi Gleisdorfbán és a morvaországi Řepčiben. Ezek a rendházak idővel önálló kongregációkká váltak, de a rend Magyarországon is gyarapodásnak indult.

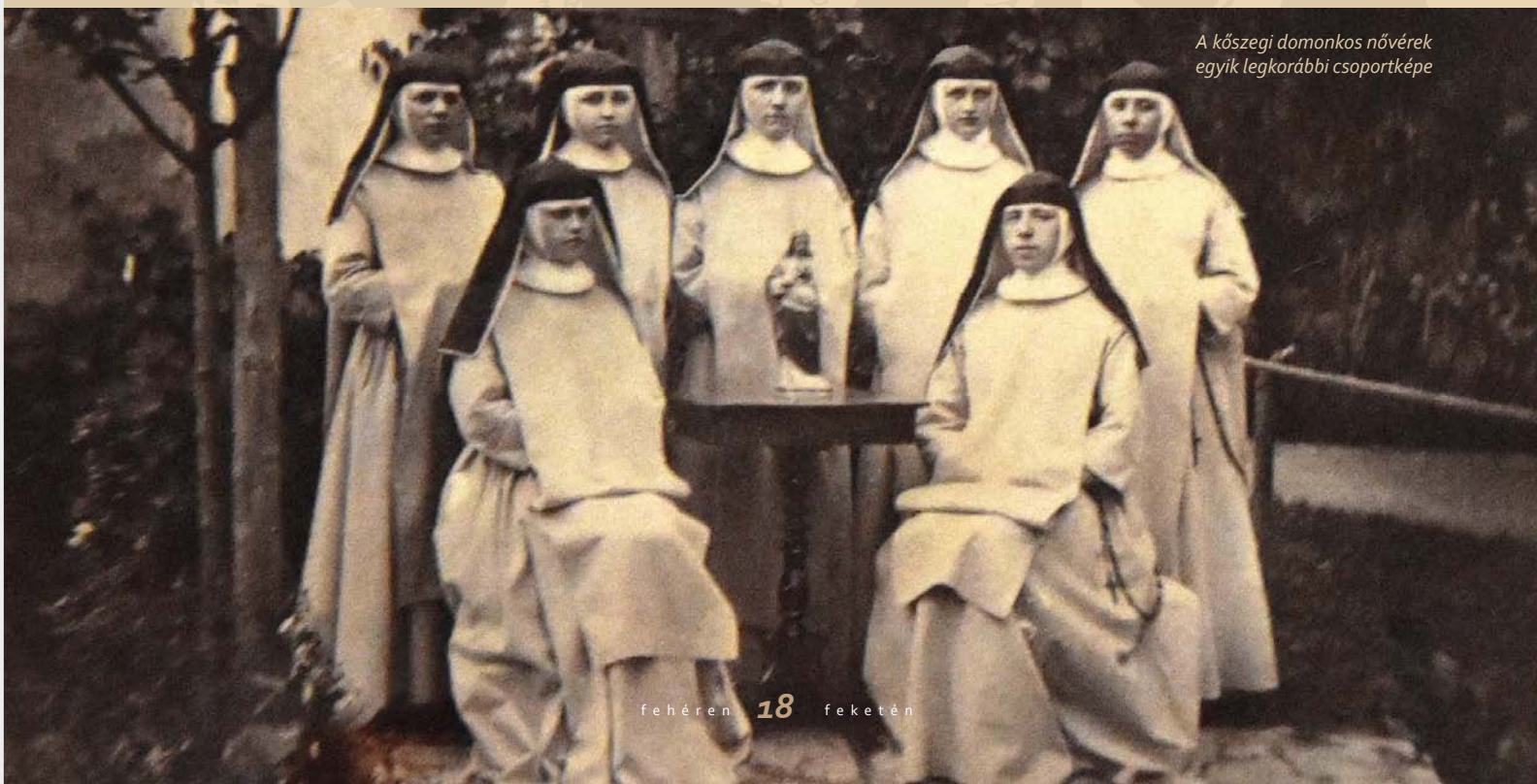

A kőszegi zárda és iskola legrégebbi épületei a XIX. század végén

Első házukat Vasváron hozták létre 1889-ben, ahol előbb elemi, majd bentlakásos polgári iskolát indítottak. 1903-ban Kassán egy óvodát vettek át egy világi domonkos közösségtől, Hódmezővásárhelyre pedig a helyi Katolikus Nőegylethívására telepedtek le; idővel mindkét helyen elemi és polgári leányiskolát létesítettek.

1905-ben a szombathelyi püspök közvetítésének köszönhetően Szombathelyen is házat alapítottak, ahol az iskolák mellett óvodát is működtettek. A domonkos nővérek dinamikus növekvő kongregációja szoros együttműködésben tevékenykedett a domonkos testvérekkel: többnyire – Hódmezővásárhely kivételével – olyan városokban telepedtek meg, ahol volt férfi rendház, lelki gondozásukat és az iskolai hitoktatást ők látták el, maguk pedig olyan feladatokat vállaltak (Margit kultuszának ápolása, a Mária-tisztelet elmélyítése), amelyek szorosan összekapcsolódtak a rend céljaival.

Ennek az együttműködésnek köszönhetően a kongregáció a XX. század elejére meghatározó szerepet vívott ki magának a női rendek között, széleskörű oktatási tevékenységük pedig komoly társadalmi elismertséget biztosított számukra.

A kőszegi domonkos nővérek egyik legkorábbi csoportképe

Felújítás

□ TAKÁCS EDIT DOMINIKA

A domonkos sírok felújítása az Új Köztemetőben

Az Új Köztemetőben (Kozma utca) a 154-es parcellában több szerzetes nyugszik. Közöttük a domonkos nővérek (négyen) és a domonkos atyák (húszan). A Piaristák, a Jézus szíve népleányok, a Kalocsai iskolanővérek, a Boldogasszony iskolanővérek, az Angolkisasszonyok és több más szerzetesrend halottai.

Tavaly halottak napján Andrzej vikárius atya néhány világi testvér részvételével szentmisét mutatott be a domonkos atyák sírjainál. Amit – mint mondta – minden év november másodikán megtett és ezután is készül rá. Megbízást kaptam tőle, hogy ebben az évben újíttassuk fel mi is a sírkereteket, hogy elkészüljön a következő ünnepre.

A domonkos nővérek sírjainak felújítása már márciusban megtörtént. A kőfaragó mester a domonkos atyák sírköveinek a felújítását is elkezdte és július elejére be is fejezte a munkálatokat.

Így az én vágyam is teljesült, mert Szent Domonkos ünnepére már nagyon szépek lettek a sírok. Ezt dokumentálják a fotók is. Négy sír, amit az utóbbi két évben hoztak rendbe a hozzátartozók, akik nagy szeretettel járnak ki ismerős atyák sírjaihoz, úgy ítéltük, hogy a felújításuk később lesz esedékes. A sírköves mester felajánlotta, hogy Halottak napja közeledtével szívesen végez még kisebb simításokat a sírokon.

Jó, hogy így és is emlékezhetünk azokra a testvéreinkre, akik már az égből kísérik imáikkal a mindennapjainkat. Amikor a sírok között imádkozunk, akkor azokra a kedves domonkosainkra is emlékezhetünk, akik máshol nyugszanak.

Nagy öröm rendben látni a sírokat és a környéküket, amit havi rendszerességgel ápolunk. A legutóbb készült fotókon már az is látható, hogy virágok díszítik a sírokat. Imával és szeretettel kérjük Urunk áldását minden élő és megholt domonkos testvérünkre.

Isten költeménye

A vége felé járva
rendelt ösvényeiden
néha utadon
túl ámulatokon
és túl már hívságokon is!
hirtelen rájössz
vagy csöndben belátod:
Isten hatalmas verse
a teremtett Világ.

De azért mind jobban érdekel
hogy ebben a nagy versben
akár csak egyetlen betű hurkában is
ott van-e a te grafitporod?
S ha nincs?

A Világ akkor is hatalmas
örökkévaló és tökéletes költemény!
Bár nap mint nap te is
csak tökéletlen
és felületes olvasója vagy...

Nagy Gáspár

magyar
domonkosok

1221

Világi Domonkosok Országos Találkozója 2023. november 4., szombat

- 9.30 Gyülekező
- 10.00 Zsolozsma
- 10.30 Szentmise
- 12.00 Úrangyala
- Tokodi László OP atya előadása
- 13:00 Aktualitások
- Agapé és kötetlen beszélgetés

Szent László Rk.
Domonkos Plébánia

4027 Debrecen, Füredi út 6.
sztlaszloplebania@gmail.com

Szeretettel várunk!

Kedves Testvérek!

2023. november 4-én, szombaton tartjuk ezévi utolsó országos találkozónkat Debrecenben, a Szent László Rk. Domonkos Plébánián (Debrecen Füredi út 6.). A program várhatóan 9.30–14.30 óráig tart.

Kérem azokat a közösségeket, melyeknek vezetője nem tud részt venni a találkozón, küldjenek képviselőt a testvérek közül.

Kérem a vezetőket, hogy tájékoztassák időben Szikszay Katit sms-ben!!! a várható létszámról.

Jöjünk minél többen, hogy erőt merítsünk és egymást is erősítsük mindennapi domonkos küldetésünk teljesítésében.

A találkozás örömeivel köszöntelek Benneteket.
Hilda